

Az Ökoiskola címről

Az Ökoiskola Cím azon iskolák munkájának legmagasabb szintű állami elismerése, melyek iskolafejlesztési, pedagógiai munkája kiemelkedően magas színvonalon képviseli a környezeti nevelés, a fenntarthatóság pedagógiája értékeit.

A Cím elnyerése érdekében az iskolának munkatervet kell összeállítania. A munkaterv összeállításában segítségül szolgál az Ökoiskolák Kritériumrendszere mely közel kilencven, az iskolai élet teljességét felölelő kritériumot tartalmaz.

Az iskolának nem kell az összes kritériumot egyszerre teljesítenie. Mindössze huszonöt olyan kritérium van, melynek teljesítését az iskolának a Cím elnyeréséhez három éven belül kötelezően vállalnia kell. Ezek a legkönnyebben teljesíthető, általában az iskolákban már teljesített kritériumok.

A további kritériumok szabadon választhatóak, teljesítésüket csak hosszú távú célként kell az iskolának elfogadnia ahhoz, hogy ökoiskolává válhasson.

A három éven belül vállalt kritériumokhoz az iskolának az ökoiskola munkatervében határidőt, felelős személyt és dokumentációt kell megjelölnie. Az ökoiskola munkaterv teljesülésének ellenőrzése ezek segítségével történik, így biztosítható, hogy az Ökoiskola Cím valóban a fenntarthatóság pedagógiája, a környezeti nevelés terén élenjáró iskolák államilag garantált minőségjelzője legyen, melyért érdemes az iskoláknak erőfeszítéseket tennie, és amellyel az iskola kivívhatja mind a pedagógiai szakma, mind a fenntartó elismerését, támogatását.

Mitől innovatívak az ökoiskolák?

Az ökoiskolák innovativitása három szinten mutatkozik meg:

- Pedagógiai szinten
- A társas kapcsolatok szintjén
- Technikai, gazdasági szinten.

Pedagógiai szinten az ökoiskolák:

- a komplex, valós élethez közel álló szituációkat előnybe részesítik az előre megtervezett, irányított, tanulási formákkal szemben.
- az egyes tantárgyak felől a tantárgyközi kérdéskörök felé fordulnak
- a passzív szabály és tudáselsajátítás helyett az aktív, a helyi környezetet felhasználó, a helyi környezetért való cselekvés közben történő tudásszerzésre helyezik a hangsúlyt
- a kizárólag felülről lefele irányuló (tanártól diákig áramló) kommunikáció helyett figyelembe veszik a gyerekek iskolával, tanítással kapcsolatos nézeteit is.

A társas kapcsolatok szintjén az ökoiskolák törekednek arra,

- hogy az iskolába ne magányos tanárok tanítsanak magányos gyerekeket, hanem az egész iskolára jellemző legyen a csapatmunka.

- hogy a társas élet szabályai ne előre meghatározottak legyenek, hanem a diákok felelős részvételével, tárgyalások során kialakítottak
- hogy az iskola külső kapcsolatai a kölcsönösség elve alapján alakuljanak, az iskola ne csak befogadója, hanem aktív alakítója, kezdeményezője is legyen ilyen jellegű kapcsolatoknak.

A technikai/gazdasági szinten az ökoiskolák igyekeznek:

- takarékosan bánni az energiaforrásokkal
- csökkenteni a hulladékok mennyiségét
- az iskola külső belső környezetét esztétikusan alakítani
- megteremteni az egészséges iskolai munka feltételeit

Hogyan épül fel az ökoiskola-hálózat?

Az ökoiskola-hálózat, az OECD-ENSI nemzetközi projektjeként 1986-ban indult útjára. Azóta több mint tíz országban több száz iskola lett a hálózat tagjává. Az ökoiskola hálózat minden országban azonos elvek, módszerek alapján épül fel.

Első fázisban minden országban az ENSI helyi képviselői megkeresnek néhány olyan iskolát, mely már előzőleg tett olyan lépéseket, melyek arról tanúskodnak, hogy az iskola erősen elkötelezett a környezeti nevelés terén. Az ökoiskola-hálózat építésének első szakaszában ezekkel az iskolákkal folyik intenzív munka.

A hálózatépítés első szakaszának leglényegesebb eleme, hogy az ökoiskola-hálózat alapelveit a helyi körülményekhez igazítsák, kidolgozzák azokat a módszereket, melyek az adott országban leginkább szolgálják az iskolák ökológizációját.

A következő fázisban a kidolgozott alapelvek, módszerek kipróbálása és finomítása történik, tudományos kutatók és az iskolák együttműködésének eredményeként.

A hálózatépítés harmadik szakaszában a kidolgozott és kipróbált alapelvek és módszerek alapján megpróbálnak egyre több iskolát bevonni az ökoiskola-hálózatba.

Mitől ökoiskola egy iskola?

Az emberiség jelenlegi legnagyobb kihívása a környezeti válság. A környezettudatosabb életvitel kialakítása a válsággal való megküzdés egyik fő eszköze. Ehhez a célkitűzéshez járulnak hozzá az ökoiskolák azzal, hogy a jövő generációk nevelése során a környezettudatosan cselekvő állam-polgár eszményképét tartják szem előtt.

Az iskolai munkához több szálon kapcsolódik a helyi közösség. A helyi környezeti értékek és gondok részét képezik az iskola pedagógiai munkájának, a helyi pedagógiai programba beágyazottan.

A Magyarországi Ökoiskola Hálózat háttere

A Hálózat egy nemzetközi hálózat részeként működik. Az **OECD-CERI** (Gazdasági Együttműködés és Fejlesztés Szervezete – Oktatási Innovációs és Kutatási Központ) **ENSI** (Iskolai Környezeti Nevelési Kezdeményezések) elnevezésű projekt ökoiskola programjának magyarországi megvalósulásaként működik 2000 márciusa óta az **Országos Közoktatási Intézet Program és Tantervfejlesztési Központjának** koordinálásával, az **Oktatási Minisztérium** és a **Környezetvédelmi Minisztérium** szakmai illetve anyagi támogatásával.

A Magyarországi Ökoiskola Hálózat működése

A Magyarországi Ökoiskola Hálózat összefogja, információkkal, továbbképzésekkel, rendezvényekkel segíti azokat az iskolákat, melyek a fenntarthatóság pedagógiai értékeit helyezik működésük középpontjába. A hálózat minden magyar közoktatási intézmény számára nyitott. Fő tevékenységeink:

Országos találkozók

Találkozóinkon bemutatjuk az Ökoiskolákat érintő legfontosabb hazai és nemzetközi eseményeket, újításokat, és lehetőséget biztosítunk tagjaink bemutatkozására, szakmai tapasztalatcserére, kapcsolatépítésre.

Honlap

Folyamatosan frissítjük honlapunkat (www.okoiskola.hu), mely friss hírekkel, pályázati lehetőségekkel külföldi kitekintéssel, adatbázisokkal áll minden érdeklődő rendelkezésére.

Továbbképzések

Folyamatosan segítjük tagjaink hazai és nemzetközi tovább-képzéseken való részvételét.

Kutatások

Mind a gyakorlati pedagógiai munkát segítő akciókutatással, mind a fenntarthatóság pedagógiáját elméleti oldalról megalapozó pedagógiai-pszichológiai kutatásokkal segítjük tagjaink munkáját.

Külföldi kapcsolatok

Az Ökoiskola Hálózat tagjai számos nemzetközi rendezvényen mutatták be nagy sikerrel a magyar környezeti nevelés eredményeit, és több nemzetközi programban vesznek részt a Hálózat támogatásával.

Pedagógiai segédanyagok

A Hálózat segíti az ökoiskolák számára hasznos pedagógiai segédanyagok, könyvek, oktató-csomagok létrejöttét és folyamatosan tájékoztatja tagjait az újonnan megjelent segédletekről.

Ökoiskola-díj

A Hálózat munkatársai pályázati kiírást alkottak az Ökoiskola-díj elnyerésére. A pályázatot az Oktatási Minisztérium és a Környezetvédelmi Minisztérium közösen, várhatóan 2002 szeptemberében írja ki. Pályázhat minden magyarországi közoktatási intézmény, mely munkatervet készít az ökoiskola kritériumok elérése érdekében. A kritériumokat és a munkaterv vázlatát a pályázati kiírás tartalmazni fogja.

A hálózat bővítése:

A hálózat nyitott minden magyarországi közoktatási intézmény számára. A csatlakozáshoz nem szükséges más, mint egy az iskola igazgatója által aláírt levél, mely ismerteti az iskola tevékenységét és kifejezi csatlakozási szándékát.